بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان ـ عیراق

پشت بە حوکمی بڕگە(١) ی ماددەی (٥٦) لە یاسای ژمارە (١) ی ساڵی (١٩٩٢) ی، هەموار کراوو، لە سەر داوای ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان ـ عیراق، ئەنجومەن لە دانیشتنی ژمارە (١١)ی رۆژی (٣/١٠/٢٠٠٦) ی خۆیدا، بڕیاری دانانی ئەم یاسایەی خوارەوەی دا:

یاسای ژمارە(٩)ی ساڵی / ٢٠٠٦

یاسای وەزارەتی دەرامەتە ئاوییەکانی هەرێمی کوردستان ـ عیراق

ماددەی یەکەم:

مەبەست لەم دەستەواژانەی خوارەوە بۆ ئەم یاسایە واتاکانی بەرامبەریەتی:ـ

یەکەم: هەرێم : هەرێمی کوردستان ـ عێراق.

دووەم: وەزارەت : وەزارەتی دەرامەتە ئاوییەکان لە هەرێمدا.

سێیەم: وەزیر : وەزیری دەرامەتە ئاوییەکان.

چوارەم : بریکار : بریکاری وەزارەت.

پێنجەم : ئەنجومەن : ئەنجومەنی راوێژکاری وەزارەت.

ماددەی دووەم:

وەزارەت ئامانجی دەبێ بۆ:ـ

یەکەم:دانانی ستراتیژو سیاسەت وپلانگەلێك بۆ پەرەپێدان و گەشەپێدان ووەبەرهێنانی دەرامەتە ئاوییەکانی(سەرزەوی و ژێرزەوی)لە هەرێمدا،وئامادە سازی توێژینەوەکانی بەکەڵکهاتنی تەکنیکی و ئابووری بۆ پرۆژەکانی دەرامەتە ئاوییەکان ودروستکردنی بەنداوو پرۆژەکانی ئاودێری و پاراستن و بەگەرخستنیان و هەڵسەنگاندنی دروستی(سلامة) بەنداوەکان و بەکارهێنانی ئاو بۆ بەدیهێنانی نمونەترین بەکارهێنانی ئاوو پاراستنی خاکو خۆڵ لە چوارچێوەی پلانەگشتیەکانی هەرێم دا.

دووەم:دانانی پلانگەلی تایبەت بۆ رێگرتن لە مەترسییەکانی لافاوو کۆنترۆڵکردنی سێڵاوو گۆلی رووبارەکان و،رێکخستن و دابەشکردنی ئاوو،چاوکردنەوە ووشیارکردنەوەی خەڵك لە گرنگیی پاراستنی سامانی ئاو.

سێیەم:دابینکردنی ئاو بۆ کەرتە بەکاربەرەکانی ئاوی (کشتوکاڵ،ئاوی خواردنەوە،بەکارهێنانی ناو ماڵ و بۆ گەشتوگوزار،بەکارهێنانی بۆ پیشەسازی و وەبەرهێنانی وزەی کارەبا..هتد) بەپێی پلانگەلی بریار لەسەردراو،بەجۆرێ،کە خزمەتی گەشەپێدان بکات لە هەرێمدا و رای خۆشی لەسەر داواکاریەکانی دامەزراندنی پرۆژەگەلێ دەدات کە پێوەندییان بە کارخستنەکانی ئاوەوە هەبێ.

چوارەم:سەرپەرشتیکردن و بەدواداچوون بۆ جێبەجێکردنی پرۆژەکانی پرۆژەکانی دەرامەتە ئاوییەکان بەپێی ئەو پلانەی کە بریاری لەسەردراوە ئەمەش،بەنداوەکان و ئەستێلەکان(الخزانات)و پرۆژەکانی ئاودێری دەگرێتەوە.

پێنجەم:پاراستنی ئاوی سەرزەوی و ژێرزەوی لە پۆخلی و،پێشتریش لایەنەکانی ژنیگە بگرێتەوە، بە جۆرێ کە، لەگەڵ پێوەرە نێودەوڵەتیەکاندا بگونجێ.

شەشەم: گرتنەبەری رێگای هاوچەرخ بە مەبەستی کەمکردنەوە لەبەفیرۆدانی ئاو لەکاتی بەکارهێنانیدا لەبوارە جیاکاندا.

پێکهاتەکانی وەزارەت

ماددەی سێیەم:

یەکەم:**وەزیر**:سەرۆکی بالای وەزارەتەو بەرپرسە لە کارەکانی ئاراستەکردنی سیاسەتی وەزارەتەکەو سەرپەرشتکاری وچاودێری، هەموو بریارو فەرمان و رێنماییانەی پێوەندییان بە ئەرکوفرمان و پێکهاتەو سەلاحییات و کاروباری دیکەی تەکنیکی و دارایی وئیداری و رێکخستنی وەزارەتەوە هەبێ، بەپێی یاسا لە وەزیرەوە دەرچێ و،هەرخۆشی سەرپەرشتیی جێبەجێکردنییان دەکات،و بەرامبەر بە ئەنجومەنی وەزیرانیش بەپرسە، بەو پێیەی کە ئەندامێکی هاوکارە لە ئەنجومەنداو بۆی هەیە هەندێك لە دەسترۆییەکانی بدات بە بریکاری وەزارەت، یان بەرێوەبەرەگشتیەکان، یان ئەوکەسەی بە گونجاوی دەزانێ لە وەزارەتدا.

دووەم:**بریکاری وەزارەت:**لە چوارچێوەی ئەو سەلاحییاتەی کە لەلایەن وەزیرەوە پێی دەسپێردرێ و لە ئاراستەکردن و،سەرپەرشتکردنی کاروباری وەزارەتەکەدا،یاریدەی وەزیر دەدات، مەرجیشە بڕوانامەی زانکۆیی هەبێ و پسپۆر بێت.

سێیەم :راوێژکاران: ژمارەیان لە چوار کەس زیاتر نابێ، مەرجیشە بڕوانامەی زانکۆیان هەبێ و، خاوەن ئەزموون وکارایی بن.

چوارەم: نووسینگەی وەزیر:فرمانبەرێ بەپلەی بەرێوەبەر سەرۆکایەتیی دەکا،کە بڕوانامەی زانکۆی هەبێ،ژمارەێك فرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

پێنجەم: نووسینگەی بریکاری وەزارەت: فرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوەبەر سەرۆکایەتیی دەکا،کە بڕوانامەی زانکۆی هەبێ،ژمارەێك فرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

شەشەم: ئەنجومەنی ڕاوێژکاری وەزارەت پێك دێت لە:ـ

أ- وەزیری دەرامەتە ئاوییەکان: بە سەرۆك.

ب- بریکاری وەزارە: بەئەندام ولەحالەتی دابڕانی وەزیر سەرۆکایەتی ئەنجومەن دەکات

ج- بریکاری وەزارەتی کشتوکاڵ : بە ئەندام.

د- بریکاری وەزارەتی شارەوانی : بە ئەندام.

هـ- بریکاری وەزارەتی ئاوەدانکردنەوەو نیشتەجێکردن : بە ئەندام.

ز- بریکاری وەزارەتی ژینگە : بە ئەندام.

و- بریکاری وەزارەتی کارەبا : بە ئەندام.

ی- ڕاوێژکارو خاوەن ئەزمونان،لە ناوەوەی یان لە دەرەوەی وەزارەتەکە،لەوانەی کە وەزیر بیەوێ لە کۆبوونەوەکاندا بەشداربن و ئەنجومەنیش هەرکاتێ پێویست بکا،بە بڕیاری وەزیر کۆدەبێتەوە.

حەوتەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتیی کاروباری ئیداری ودارایی: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبات کە بڕوانامەیەکی زانکۆیی سەرەتایی بەدەستهێنابێ و لە شارەزا وپسپۆران بێت.

هەشتەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتیی پلان دانان و بەدواداچوون: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبات کە بڕوانامەیەکی زانکۆی سەرەتایی بەدەستهێنابێ و لە شارەزا وپسپۆران بێت.

نۆیەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ئاودێری و ئاوی سەرزەوەی: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبات کە بڕوانامەیەکی زانکۆیی سەرەتایی بەدەستهێنابێ و لە شارەزا وپسپۆران بێت.

دەیەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ئاوی ژێزەوی: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبات کە بڕوانامەیەکی زانکۆیی سەرەتایی بەدەستهێنابێ و لە شارەزا وپسپۆران بێت.

یازدەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتیی بەنداوو کۆگاکانی ئاو: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبات کە بڕوانامەیەکی زانکۆیی سەرەتایی بەدەستهێنابێ و لە شارەزا وپسپۆران بێت.

دوازدەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتیی توێژینەوەو خشەکێشان: بەڕێوەبەرێکی گشتی سەرۆکایەتی دەکاو بەڕێوەی دەبات کە بڕوانامەیەکی زانکۆیی سەرەتایی بەدەستهێنابێ و لە شارەزا وپسپۆران بێت.

ماددەی چوارەم:

وەزیر،بۆی هەیە لەگەڵ کەسانی سروشتی و مەعنەوی،لە شارەزا پسپۆری هەرێم یان دەرەوەی هەرێمدا رێك بکەوێ بۆ ئەنجامدانی ئەو ئەرکوفرمانەی پێیاندەسپێری،لە ماوەیەکدا کە وەزیر،خۆی بەگونجاوی بزانێ دوای وەرگرتنی رەزامەندی ئەنجومەنی وەزیران،ماف و ئەرکیشیان،لەلایەن وەزیرەوە دیاردەکرێ.

ماددەی پێنجەم:

یەکەم:پێکهاتەو ئەرکوفرمانی وەزارەت بە پێرەو دیاردەکرێن.

دووەم:وەزیر،بۆی هەیە،کاتێك پێویست بکا،بەرێوەبەرایەتی و بەش و هۆبەی نوێ بکاتەوە، یان یەکیانبخا،یان هەڵیانوە شێنتەوە.

سێیەم:وەزیر،بۆی هەیە رێنمایی گەڵێك بۆ ئاسانکاری جێبەجێکردنی ئەم یاسایە دەربکات.

ماددەی شەشەم:

لەهەر یاساو پێرۆیەکی بەرکاردا(النافذة)ناوی وەزارەتی کشتوکاڵ و ئاودێری هاتیێ و تایبەت بێت بە دەرامەتە ئاوییەکان ئەم وەزارەتە جێگای دەگرێتەوە.

ماددەی حەوتەم:

پێویستە لە سەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی هەشتەم:

کاربە هیچ دەقێك ناکرێ لە گەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە دا ناکۆك بێت.

ماددەی نۆیەم:

ئەم یاسایە لە رۆژی دەرچواندنیەوە کاری پێ دەکرێ و لە رۆژنامەی(وەقایعی کوردستان)دا بڵاودەکرێتەوە.

عدنان رەشاد موفتی

سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی

کوردستان ـ عیراق

– هۆکارەکانی دانانی ئەم یاسایە –

لەبەر ئەوەی کە هەرێمی کوردستان بەدەرامەتی ئاوی دەوڵەمەندەو، ئاویش بۆ زۆربەی بوارەکانی ژیان گرنگەو، لە فراژوکردنـی (التنمیة) ئابووری و رێکخستـنی پێوەندیکاری و سیاسـەتـی نێودەوڵەتـی وئیقلیمی و ناوخۆو، گۆڕانکارییە تازە پەیدابووەکانی وڵاتەکەدا رۆڵێکی گەورە دەگێڕێ و، بـەئامانجی ئەوەش کە سامانی دەرامەتی ئـاو فراژوبکـرێ و بەرەوچـاکتر بگـۆڕدرێ و، پـڕ بەپێسـتی وە خزمـەت بهێنرێ (الاستخدام الامثل) زەروورەت وەهای پێویست کرد کە وەزارەتێکی سـەربەخۆو پسـپۆڕ، بـۆ کاروباری دەرامەتی ئاو دابنرێ، جا، لـەبەر ئەوانە، ئەم یاسایە دانرا.